

טיפים לסוף שנת המס (חלק ה')
מיסוי שוק ההון – הגשת דין וחשבון לרשויות המס

אבי נוימן, רו"ח (משפטן)
קסלמן וקסלמן רואי חשבון – PriceWaterHouseCoopers

כמעט מבלי לשים לב, אנו עומדים בפני סיומה של שנה שניה ליישום הרפורמה במס. אי הבהירות שאחזה במשקיעים בשנת 2003 לא חלפה גם בשנת 2004, שנה בה היינו עדים ללא מעט תיקוני חקיקה שונים ותקנות מיוחדות בכל הקשור למיסוי שוק ההון. בסקירה המובאת בפניכם בחמישה חלקים נציג טיפים חשובים לקראת סוף שנת המס 2004 והערכות לשנת המס 2005. ככלל, הסקירה מיועדת למשקיעים יחידים, אלא אם נאמר אחרת בגוף המאמר. בחלק החמישי והאחרון מובאת בפניכם סקירה על הדיווחים הנדרש לרשויות המס בשל הכנסות מסויימות בשוק ההון ומתי כדאי להגיש דוח ביוזמתו של היחיד.

- **מחזור עסקאות בני"ע** – יחיד שהפיק הכנסות מני"ע (ישראלים או זרים) בשנת המס 2004 בסכום העולה על 1.5 מיליון ש"ח יהא חייב בהגשת דו"ח לרשויות המס. יודגש כי מבחן תקרת ההכנסה ימדד לפי מונחי מחזור מכירות ולא במונחי רווחים הנובעים מני"ע. יודגש, כי חבות המס, ללא קשר לחובת הגשת הדוח, הינה מהשקל הראשון.
- **הכנסות מני"ע זרים** – יחיד שהפיק הכנסות מני"ע זרים בשנת המס 2004 ולא נוכה מהם מס במקור יהא חייב בהגשת דין וחשבון לרשויות המס. ואולם, בהתאם לתקנות מס הכנסה שיצאו השנה ושכוננו כללי "דיווח מקוצר", יתאפשר לאותו יחיד לשלם מקדמת מס על הכנסותיו מני"ע זרים באמצעות שוברי תשלום עד ליום 30 באפריל 2005, ובכך להיות פטור מהגשת הדוח (אלא אם הוא נדרש לכך על פי הוראות אחרות).
- **הכנסות ריבית** – יחיד שהפיק הכנסות מריבית, דמי ניכיון או הפרשי הצמדה שמקורן בישראל באג"ח, תוכניות חיסכון, פקדונות, קופות גמל וכד' והכל בסכום העולה על 520,000 ש"ח בשנת 2004 יהא חייב בהגשת דין וחשבון לרשויות המס. שימו לב כי מגבלת תקרת הפטור רלבנטית רק מקום בו נוכה מס במקור על הכנסות הריבית. אם מהכנסת הריבית לא נוכה מס במקור ולא נקבע לה פטור ספציפי (כגון: אג"ח מסוג גילוף), הרי שהיחיד יהא חייב בשל כך בהגשת דוח, ללא קביעת מינימום תקרת פטור.
- **היקף חשבונות הבנק בחו"ל** – יחידים המחזיקים בחשבונות בנק בחו"ל ואו נכסי חוץ אחרים בסכום כולל העולה על 1.5 מיליון ש"ח יהיו חייבים בשנת 2004 בהגשת דוח לרשויות המס. נציין כי די ביום אחד בשנה שבו יתרת החשבונות בחו"ל עלתה על הסכום האמור בכדי להטיל על היחיד חובת הגשת דין וחשבון לרשויות המס. הוראה זו לא תחול על עולים חדשים או תושבים חוזרים אם הם היו זכאים בשנת המס לפטור על הכנסות פאסיביות כגון: ריבית בהתאם להוראות החוק.
- **קיזוז הפסדים מני"ע** – בשנת 2004 חל ניכוי המס במקור על ני"ע בהתאם לרווחים בפועל (ולא מס המחזור שהיה נהוג בשנת 2003). בשל העובדה שהוראות ניכוי המס במקור מוגבלות בנושא קיזוז הפסדים יתכן כי המשקיע ימצא בסוף שנת המס ללא שבוצע לו קיזוז מלא על הפסדיו. האמור לעיל חל גם על הפסדים מני"ע זרים שלא קוזזו על ידי היחיד. לפיכך, אלו שאינם חייבים בהגשת דוח רשאים לבחון אפשרות להגשת דוח כאמור על מנת לנצל את כל הפסדי ני"ע שטרם קוזזו.
- **מסלול מס נוספים לחישוב רווח מני"ע** – בהתאם לרפורמת המס, רשאי יחיד לבחון אפשרות של מסלול מס בשיעור של 25% על הרווחים מני"ע בניכוי הוצאות מימון. מסלול מס זה מתאפשר רק עם הגשת דוח שנתי לרשויות המס. בשל העובדה שדוחות המס לשנת 2004 מוגשים במהלך שנת 2005, ליחיד יש אפשרות לבחון בזמן סביר את כדאיות בחירת המסלול. יתרה מזאת, במקרים מסויימים, משיקולי קיזוז הפסדים, בעיקר של ני"ע זרים, היחיד יוכל לבחון הגשת דוח לרשויות תוך החלת הוראות חוק התיאומים באופן יזום.

- **גמלאים** – יחידים שמלאו להם 65 שנים זכאים להקלות מס כנגד הכנסותיהם מריבית על פקדונות ותוכניות חיסכון. מקצת מההקלות ניתן לקבל במהלך השנה באמצעות החזר אוטומטי לחשבון הבנק של הגמלאי, ובלבד שהוא חתם על הצהרה בפני הבנק. יתר ההקלות (כגון: ניצול נקודות זיכוי ופטור על ריבית מזכה) ניתן לנצל באמצעות הגשת דוח לרשויות המס.
- **הגשת דוח מתקן לשנת 2003** – בשל חוסר האחידות בדבר ניכוי מס במקור במהלך שנת 2003 על רווחים מניירות (מכירה רעיונית, מס מחזור, מס מחושב על רווח) נוצרה אי וודאות באשר לחבות המס הסופית. בהתאם לתיקון חקיקה בכנסת אשר אושר בימים האחרונים נקבע כי, נישום רשאי לראות במס שנוכה לו במקור כמס סופי. יחד עם זאת, רשאי הנישום לבחור כי כלל רווחיו מני"ע יתחייבו במס מחזור או מס מחושב על הרווח. כמו כן, נקבעה התייחסות מיוחדת למצבים בהם לא נוכה מס במקור על כלל ני"ע. לפיכך, מומלץ לבחון כדאיות הגשת דוח לרשויות המס, ביוזמתו של הנישום, על פי המסלול האופטימלי לחישוב חבות המס על אותם ני"ע. מקום בו הוגש כבר הדוח לשנת 2003, יש מקום לבחון הגשת דוח מתקן לרשויות המס ולתבוע את החזרים המגיעים.

אבי נוימן, רואה חשבון ומשפטן מכהן כמנהל בכיר במחלקת המסים של קסלמן וקסלמן – PWC. האמור במאמר זה הינו על דעת הכותב בלבד ואין לראות בו חוות דעת או המלצה מקצועית.